

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asiantuntijapyyntö 4.3.2020
HE 4/2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry kiittää mahdollisuudesta lausua ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta, ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

Kokonaisuutena pidämme esitystä positiivisena hoitoalan työntekijöiden ja opiskelijoiden jaksamisen näkökulmasta. Toteutuessaan uudistus todennäköisesti vapauttaa aikaa hoitotyön tekemiselle, vähentää työssä koettua stressiä ja hoitohenkilökunnan siirtymiä pois sosiaali- ja terveysalan töistä. Riittäväillä henkilöstöresursseilla voidaan huolehtia opiskelijoiden harjoittelujen aikaisesta laadukkaasta ja henkilökohtaisesta ohjauksesta, joka taas edistää oppimista sekä alaan sitoutumista jo opiskeluaikana.

Haluamme painottaa, että työntekijöiden määrän lisäksi on tärkeää varmistaa hyvä johtaminen ja toimivat työskentelykäytänteet alalla. Myös työntekijöiden mahdollisuudet vahvistaa osaamistaan ja kouluttautua ovat keskeisessä roolissa työssäjaksamisen ja -viihtymisen kannalta.

Laadukas koulutus tukee opiskelijoiden jaksamista

Hoitoalan opiskelijoiden motivaatio ja innostus opiskeluaalansa kohtaan on yleisesti ottaen korkeaa, mutta jo opiskeluaikana esiintyy haasteita jaksamisessa. Opiskelijoiden hyvinvointiin ja jaksamiseen on kiinnitettävä huomiota opiskeluaikana, jotta motivaatio pysyy kunnossa työelämään siirryttäessä.

Ammattikorkeakoulujen tuki- ja ohjauspalveluita tulee vahvistaa niin, että opiskelijat saavat laadukasta ohjausta ja tarvittaessa tukea opintojen sujuvaan edistämiseen. Korkeakoulujen rahoitukseen kohdistuneet leikkaukset ovat heikentäneet näitä palveluja, mikä on vaikuttanut opiskelijoiden jaksamiseen. Opiskelijat kokevat, että etäopetus, verkko-opiskelu ja itsenäinen opiskelu eivät ole mielekkäitä tapoja opiskella varsinkaan hoitoalalla, joka on hyvin käytännöllistä. Opiskelijat tarvitsevat kontaktiopetusta ja mahdollisuuksia harjoitella toimenpiteitä riittävästi ammatillisen osaamisensa vahvistamiseksi.

Koulutusmäärien lisäämisessä tulee varmistaa, että resursseja myönnetään riittävästi laadukkaaseen koulutukseen ja osaavan työvoiman takaamiseksi. Viime vuosien leikkausten takia ammattikorkeakouluilla on ollut haasteita saada resurssit riittämään laadukkaaseen koulutukseen ja esimerkiksi hoitoalalle keskeisten harjoittelumateriaalien riittävydessä on ollut haasteita. Opiskelijamääriä lisättäessä on tärkeää varmistaa että työpaikoilla sitoudutaan tarjoamaan riittävästi harjoittelupaikkoja opiskelijoille niin, että koulutus voidaan toteuttaa laadukkaasti kaikille. Riittävien resurssien lisäksi koulutusmäärien lisäämisessä on tärkeää tarkastella alueellisia tarpeita.

Alan riittävän työntekijämäärän varmistamiseksi on tärkeää seurata alalta pois siirtymistä ja hoitajien uudelleen kouluttautumista.

Saavutettava koulutus ja maahanmuuttajien pätevöitymiskoulutus

Pelkkä koulutuspaikkojen lisääminen ei yksin riitä työntekijöiden määrän lisäämiseksi. Samanaikaisesti on panostettava koulutuksen saavutettavuuteen, jolla edistetään eritaustaisten ja erilaisten ihmisten hakeutumista ja pääsyä koulutukseen. Koulutukseen pääsyn ohella on panostettava läpäisyyn ja erityisesti tuki- ja ohjauspalveluiden saatavuuteen sekä toisella asteella että korkeasteella.

Lisäksi on aktiivisesti etsittävä keinoja, joilla helpotetaan maahanmuuttajien mahdollisuuksia työllistyä hoitoalalle, kun henkilöllä on suoritettuna hoitoalan koulutus lähtömaasta. Hoitoalan koulutuksen saaneet maahanmuuttajat ovat

kokeneet ammatinharjoittamisoikeuden saamisen vaikeaksi ja tämän vuoksi moni aloittaa alusta uuden tutkinnon suorittamisen, vaikka täydentävät opinnot voisi suorittaa muutamassa kuukaudessa. Maahanmuuttajien pätevyöitymis- ja kielikoulutuksista on esimerkiksi usean ammattikorkeakoulun yhteisessä SOTE-SILTA -hankkeessa saatu hyviä tuloksia. Vastaava pätevyöitymis- ja kielikoulutus tulee vakiinnuttaa luomalla sille pysyvät käytännöt.

Helsingissä 10.03.2020

Anna Laurila
puheenjohtaja

Armi Murto
toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Hannele Kirveskoski
hyvinvointipolitiikan asiantuntija
hannele.kirveskoski@samok.fi
050 389 1015

Anniina Sippola
korkeakoulupolitiikan asiantuntija
anniina.sippola@samok.fi
050 389 1014